

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an
 Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite foile nu se dau.
 Pentru străinătate: Iugoslavia Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foale pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans.)

Naționalismul, tot mai prigonit la noi?

— Oleiu pe foc se aruncă la Iași. —

Rămânem tot mai uimiți de orbia guvernului în purtarea lui față de studențimea din țară, — dar mai ales față de cei din Iași. Această studențime nu a făcut nici un rău, decât că, auzid glasul vremii, și-a dat pe față curata ei iubire de neam, de lege și de țară, lucruri cari sunt virtuți, și nu crime, — și pentru asta, în loc să fie lăudată de purtătorii de grijă ai viitorului acestei țări, — ei au început a o lua în pleznă de biciu și anume în pleznă de foc!

Fiindcă la 10 Decembrie 1924 să împlineau 2 ani decând tinerimea a început mișcările sale de luptă națională, vre-o 60 de studenți din Iași au înalțat Rectorului rugare să le lase liberă acea zi, ca să prăznuiască ziua cu noroc pentru neam, când ei au început lupta lor, care la mântuirea neamului de un mare rău, vrea să ducă. De H-se dădea voce, eră e zi de bucurie între tineretul bun, și atâta tot. Măne ei își urmau școala, și eră bine și pentru ei și pentru neam. În loc de asta, Rectorul, ajutat de unii profesori de o părere cu el, slujii oarbe a guvernului, a respins cererea tinerilor, le-a închis bisericile, a mobilizat poliția și armata împotriva lor! Tinerimea s'a supărat, a cercat să-și arate simțămintele, și de aci frecări, mici ciocniri între ea și strașnicii săi opritori. Universitatea a fost închisă (că și așa eră în preajma vacanței de sărbători) până la 15 Ianuarie.

Lumea s'a liniștit. Dar să vede că guvernul și slujjilor sale dela Iași, chiar asta nu le place, ei vor cu ori-ce preț războire, tulburări, scandale!

Dacă deschidea acum Universitatea, ca la București și Cluj, în pace, pace aveă. Dar nu! Agenții lui Mărzescu, le trebuie scandale nouă, „dovezi” nouă cu cari să se mândrească naintea Jidanilor.

De aceea, în loc să deschidă Universitatea în pace, rectorul Slătineanu, cu adjutantul său Parhon, — cari sunt comuniști ordinari, ca la Moscva!, au luat de minte pe câțiva colegi de cei jidoviști ca și ei, și au adus hotărâre, că nu dau tinerilor drumul în Universitate până

nu află, că: cine a flueraț după dumnealor în ziua de 10 Decembrie?...

Au numit o comisie, care a cercetat, și n'a aflat vinovați pe nimenia. Atunci satrapii numiți, au hotărât să dea afară din Universitatea din Iași 66 de studenți dintre cei cunoscuți ca naționaliști! Intreg Comitetul conducător al „Uniunii Studenților Creștini” (pentru-că e un luncă creștină și română!, că de-ar fi comunistă fără lege, ar fi bună!), să fie dați afară!

Că printre ei sunt studenți pașnici, cari au singurul păcat că sunt buni români și creștini, și pentru asta au fost aleși de colegii lor în comitetul societății, dar încolo n'au făcut nimănu nici un rău, — asta nu hotărăște! Sunt în comitetul urgisit, român creștin, — afară cu ei! Și anume 9 inși pentru totdeauna din Universitatea din Iași, iar celalalți pe un an de zile! Și Societatea lor spartă, oprită, risipită!

Printre cei dați afară vedem și pe d'șoara Elvira Ionescu, harnica studentă în medicină, secretară a Uniunii, care purta și grijă de studenții arestați, dar încolo nici un rău nimănu nu a făcut, — și alte studente și studenți vrednici. Cei 66 de tineri, sunt floarea studențimii din Iași. Și pe această floare, tirania lui Mărzescu, aplicată prin Parhonii săi dela Iași, — o înlătură din Universitate! Ca prin, asta pe celalalți să i înfrice, ca să nu mai zică o vorbă, să nu mai miște un deget spre neplăcerea Jidanilor și a slujjitorilor lor!...

— Pe luminații profesori A. C. Cuza, Dr. Șumuleanu și Găvănescu au hotărât, același agenți ai duhului strein din Universitatea din Iași, să i deă în judecată ca părinți suflații ai mișcărilor naționaliste a tinerimei, — și să fie înlăturați și dinșii din scaunele de profesori.

— Pentru studenți s'a adus rânduială nouă, și anume că:

Nici un student naționalist, nu va mai fi primit în Căminuri și la Cantine! (Ii aruncă în oraș, unde

nu pot găsi adăpost, căci tot orașul e jidoves!)

Cel ce în 10 zile după deschiderea Universității, nu se duc la lecții, se socot leșiți din Universitate și se șterg dintre cei înscriși. (Asta însămnă: Dacă vă dați pe partea celor dați afară și nu veniți nici voi până nu vor fi primiți de nou și ei, — vă dăm pe toți afară!)

Dacă se mai fac tulburări și nu se pot descoperi ațățătorii la ele, atunci toți studenții vor fi respinși dela examene pe un an de zile, — cu buni cu răi! Prin asta îi silește a se face ei spionii colegilor lor, a se certa și război ei între ei, tinerii!. Viră duhul trădării între ei.

E o nesocotită aruncare de oleu pe foc, atunci când focul n'ar mai fi izbucnit, ci se potolise. Tinerii pașnici sunt provocați, zgândărați de ei, de profesorii agenți ai lui Mărzescu, ca să nu lase a se liniști lucrurile la Iași!

Ce se face la Iași e o veste pentru țară și pentru tinerimea ei: că Naționalismul e un păcat, care în acea Universitate nu mai e suferit. Numai suflete date satanei internaționale, comuniste chiar, ca ale lui Parhon și soții — vor fi acolo îmbrățișate, cuprinse, ocrotite!

Iaca pentru ce, nu știm încă ce se întâmplă la Iași azi în 15 Ianuarie, pe când e pusă ziua de deschidere a zguduitei Universități.

La toată întâmplarea, numai bine nu e, ce fac atotputernicii zilei în țara noastră.

Unele — altele.

Arestări de comuniști.

— Cine-s dumnealor? —

Am vorbit într'alt număr de arestarea celor vre-o 480 de comuniști, cât din Ardeal, cât din vechiul regat, — ca apostoli ai duhului necurat ce vine dela Moscova.

Să vă arătăm câteva nume a căpeteniilor, ca să înțelegeți de unde bate vântul comunismului, — care însemnează: răsturnarea bunei rânduiri în țară: Au fost arestați: Ilie Ișicovici, M hael Baumann, Alexander Grünbaum, Sander Margullus, Aron Kaperman, Liza Dijur, Bernhart Zukermann, B. Kahane, N. Lei-

bovici, B. Braunstein, Köbles Elek, Ana Pauker, Fábrián István, Fischer Mór, Al. Berger, — și alții. Iar printre ei și un număr de Români stricați de cap de cătră acești aruncători de măslic.

Înțelegeți, dar, după ce fel de berbeci se iau oile blege dintre Români, cari se duc cu „comuniști” și cu bolșevicii?

Doina Românilui.

— Ca pentru ziua de ast. —

— „Român dragă, frăț oare,
 Spune-mi rana ce te doare,
 De mâine și te frâng,
 De oștezi din greu și plângi?
 Ca eu vad inima ta
 Ca jel-ște o boală grea,
 De vrei par'că s'o tot spui
 Taina ta, și nu ai cui.
 Spune-mi zău, frăție frate,
 Spune-mi durerile toate,
 Ce sufletu-și chinuesc
 Și trupul tău îl slăbesc!”

— „Rana mea care mă doare,
 E, că scumpele mi odoare
 Ce-au fost vechi și românești.
 Azi sunt toate — jidănești:
 Orașe mari strămoșești,
 Codri, munți, păduri întinse,
 Lanuri ce s cu aur ninse,
 Azi le vad în mâna lor,
 Noroc lor, străinilor.

— De ce mâine tmi frâng?
 Vad pe frații mei cerșind
 Dreptul lor și vad răpit
 De acest neam nelegiuit.
 — Că oștez, sufla din greu,
 E, că vad din neamul meu
 Frați de sânge bșeriți,
 Cu acești păgâni uniți,
 Și brațul m'u muncitor
 Le-adună comoară lor,
 Iar eu zac în suferință,
 Mă zburcum în neputință!
 — Și mă întrebă că de ce plâng?
 Imi vad frații cum se frâng
 În robia cea păgândă
 În a lor țară romândă...

Si-atunci trec de-alungul țării
 Și tmi cânt doina durerii,
 Cântată de ai noștri frați,
 Ce în Iași sunt arestați!..”

Dumitru V. Cristian,
 plugar, Gănești (J. Covurlui).

110.000 de case într'un an.

În Londra s'au zidit în anul 1924 peste 110.000 de case nouă, așadar cât un întreg oraș nou. Și din acelea aproape 90 la sută zidite de particulari (de singuraticii cetățeni), nu de stat ori de marile întreprinderi.

Negoțul mare al Angliei, care îmbrățișează lot globul, — îi dă puțința la așa mari câștigări de a

veri, încât poate arăta lumii minunea de a zidi numai în Londra un oraș nou într'un an.

Dobândă...

Anglia, bogata și puternica Anglie, ai crede că a putut ajunge a-și plăti datorile ei de stat și să nu mai fie datoare.

Aș! Zilele trecute a vărsat Statelor-Unite americane 91 milioane și 500 de mii de dolari, numai interese (camete) după datoria sa față de acea Americă!

Ne-a fript iară Neamțul?

— Și din a cui vină? —

Germania a fost obligată prin contractul de pace dela Paris, să dea țării prin cari a făcut păcătoasele ei prădăciuni, despăgubiri de războiu. Să plătească sume mari de bani Franței, Belgiei, Angliei, — și, printre ele, și României. Guvernul român, știind că nici Germania nu are de unde da tuturor atâta aur cât e obligată a da, s'a învoit cu guvernul german, ca să-i dea alte lucruri de care țara are nevoie, lucruri din fabricele ei. Intre altele să-i dea locomotive pentru trenuri și vagoane de călători, de cari în țară nu se pot fabrica, decât prea puține pentru câte se cer.

Intre altele guvernul german s'a obligat să ne dea 110 de vagoane de călători clasa I și II, fiecare vagon socotit în 3-4 milioane de Lei.

Nainte cu vre-o lună de zile, Germania ne-a trimis 39 vagoane de acestea. Dar care nu fu mirarea celor dela conducerea Căilor Ferate, când văzură, — după cum scriu gazetele din București, — că aceste vagoane abia au ajuns întregi până aici în țară, — și acum, date folosinței, — ele se strică unul după altul în cele dintâi zile de întrebuințare! Sunt așa de ticăloși fabricate, încât numai goale au putut veni până la noi, încărcate cu lume călătoare, ele se strică după o zi două...

Cum își bat joc de noi acești oameni răi, ce se zic cu trufie „Germani“...

Știri politice

Rusia, gata a sta de vorbă?

Se știe că guvernul bolșevic al Rusiei, încrezut pe faptul, că guvernul englez, sub Mac-Donald, îl era oarecum prielnic și binevoitor, că și Franța îl arăta îngăduință, ba Italia îl făcea, și-l mai face, chiar ochi prietenoși, — se credea ajuns călare și începuse a-și arăta colțul de urs dela Miazănoapte spre vecinii săi. Mai ales față de România începuse a-și ridica glasul și nasul, spunând că ea nu vrea se știe de alipirea Basarabiei la țara mamă, din care au sfâșiat-o volnicii Tari pe vremuri. În același timp bolșevicii Ruși începură o asmuțare tot mai viasă și îndrăznească pentru tulburarea stărilor și în Anglia și în Franța și chiar în țările surori ei, în Yugoslavia, Bulgaria, și în toată Europa — ceea-ce deschisă și Englezilor ochii, că unde duce bunăvoința lor față de guvernul bolșevic.

Nu trecu mult și guvernul lui Mac-Donald fu alungat dela putere de poporul englez, tocmai pentru politica sa „indulcită“ față de Ru-

sla. Guvernul nou englez, adevărat paznic al binelui țării sale, rupse legăturile cu bolșevicii; guvernul francez pe aceeași cale; chiar Yugoslavia slavă începu să murmure și se protesteze împotriva celor dela Moscva, cari își vâră coada de diavol și în țara lor, spre a-i strica pacea din lăuntru; — și azi Rusia se simte iar părăsită, ba desprețuită de toată lumea.

Și acum ea își lasă în jos glasul și nasul și fața de România... A dat guvernului român să priceapă, că ar dori o înțelegere cu el, o încheiere de învoeli, ca un contract între state, privitor la nevoiile comerciale (de negoț) dinre Rusia și România vecine, — înlăturând din debateri prielna pentru Basarabia... Deocamdată dorește înțelegere în treburi economice, după care va urma și înțelegerea diplomatică, adecă pentru celelalte legături și atingeri dintre state.

Pe aiurea și pe la noi.

— Din America. —

Doi abonați (înainte plăttori) ai telefonului din New York, au dat în judecată Societatea telefoanelor, la care sunt abonați și ei, pentru că atunci, când în casele lor s'a iscat foc, și ei au cercat să vestească pe pompieri (focari) telefonul era nișel stricat și a întârziat vestirea, din care pricină pompierii au sosit cu întârziere și până atunci focul a făcut stricăciuni, pe cari nu le putea face, dacă telefonul era ținut în rindulală și vestea numai decât pe focari despre izbucnirea focului. Li cer ei, Societății de telefoane despăgubiri de 41 mil dolari. Și Societatea va fi judecată a i le da.

S'ar părea asta o știre fără nici o însămănătate deosebită. O ciudățenie americană.

Și nu e așa. Asta înseamnă, că în America, cel-ce primește o slujbă, trebuie să și o împlinească așa, cum e adevăratul rost și datorie a slujbei, — că de unde nu, e făcut răspunzător pentru toate pagubele, morale și materiale, ce urmează din proasta împlinire a slujbei lui.

Ții „stricat“ telefonul, ofi-ciule al telefoanelor? Vei plăti tu pagubele ce urmează pentru mine cel înscris (abonat) la dreptul de a vorbi prin telefon! Că eu nu pentru aceea îți plătesc ție, ca să ți ții mașinările în stare de stricăciune, ci să le ai totdeauna în bunăstare!

Iar dacă această răspundere o are slujbașul american, pentru o mașinărie care, de fapt, poate și să se strice uneori, cu cât mai mult are răspundere alt fel de slujbaș, ori-care, al țării!

Treceți cu cercetarea acestei întrebări la noi, — și ve-ți rămânea rușinați de depărtarea dintre noi și America!

La noi, cel mai înalți slujbași ai țării, cari ar trebui să fie și cel mai strașnici păzitori și îndeplinitori ai legilor, — *Ministru* țării, își calcă legile în picioare, par'că ar fi vorba de convoarele de pe treptele caselor lor! Ei, ministrul, poruncește să ți-se dea foc bunului tău celui mai mare, care este libertatea ta personală și în legătură cu ea sănătatea ta, și te aruncă, fără să ai nici o vină, în pușcărie, și te jefuește de aceste două bunuri, de libertate și sănătate, — fără să-l pese de nici o răspundere, pentru-că —

nu are cine să-l judece. Ți-se fac pagube morale și materiale în sute de forme și de mărimi înspăimântătoare — și tu nu ai unde să ți ceri despăgubirea, că de mergi cu „exceleța sa“ la judecată, tot tu vei fi cel judecat. Pilde avem prea multe și prea grozave!

Dacă conducătorii acestei țări și-ar iubi o cu adevărat, dacă ar fi patrioți mari din inimă, nu numai de pe buze, — ar trebui să învețe mult din povestea cu telefoanele americane.

Dar, durere, la noi vorbind despre așa ceva, bați toaca la urechea surzilor!

SCRISORI

Din CUGIR

— Festivalul Studenților Univ. —

Cercul studenților universitari Hunedoreni, a arangeat la 27 Dec. un festival artistic în comuna Cugir, care a fost foarte bine cercetat, frunțașă comună dovedindu-se și de data asta printre cele mai bine înțelegătoare a tuturor chemărilor la fapte bune. Producția tinerimii a plăcut foarte mult și publicului și a arătat mulțumirea sa nu numai prin aplauzele cu cari a răsplătit pe tineri, ci și prin bogate dăruri banevole, peste taxă, pentru scopurile urmărite de Cercul Universitarilor Știindu-se că cu banii adunați, se vor înființa Biblioteca populară, ca fântâni fermecate pentru sate, fântâni la cari să se adune tineri și bătrâni știutori de carte, și să cetească și să se lumineze, așadară se vor folosi pentru cel mai folositor scop, — au dăruit: 1 domn 300 Lei, 1: 200 Lei, 1: 150, 2 înși câte 120, 24 înși câte 100 Lei, 11 câte 60 de Lei 7 înși câte 50 Lei 2 înși câte 45 Lei; 39 înși câte 50 Lei. și alți mulți sume mai mărunte. (Lista amănunțită se poate vedea la Președintele Cercului).

Festivalul a avut un venit curat de 3000 Lei, pe cari îl vor folosi pentru Biblioteca la sate.

Fie laudați tinerii pentru străduința lor nobilă, și cel-ce i-au ajutat în scopul urmărit.

Privitor.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

Sau: Trei poste lidovești într'un sat mare românesc.

Peste Murăș dela Orăștie, este o comună mare Geoagiul-de-jos, împărțit în două: Joseni și Suseni. Geoagiul are Judecătoria, Pretură, notarlat, 2 scaune protopopești (ortodocs și unit), bancă, Școală Agricolă inf., școală primară, Casină și postă. Așadar o comună destul de însemnată, și cu multe așezăminte, prin cari românismul ar trebui să se simtă puternic și să pună pecetea românească pe tot ce e viață de obște.

Totuși, — nu ne vin cele mai bune vești din Geoagiul. Astăzi arătăm una singură, starea dela posta „română“ din Geoagiul.

A venit zilele astea un abonat al nostru din Geoagiul și ne a întrebă:

— Mă rog, oare cum o fost, de noi n'am primit „Libertatea“ pe sfințele sărbătorii, când așa dor aveam să cetim, ci numai după Crăciun?

Ne-am mirat de asta și am răspuns:

— Cum se poate? Noi am pus foile în postă Duminică nainte de Crăciun, așadar până Joi, în ziua de Crăciun, era vreme să ajungă și pe cele mai depărtate văi de prin munți.

— Apoi atunci, mă rog, să știți d'voastre, ne-a zis cinstitul țăran român, că vina e a Iidanilor. Că, mă rog, la noi poștariul e Jdan, și Doamne rău ne mai slugărește. Ei zice că n'are bani să plătească om care să ducă scrisorile și foile prin sat, ci le trimete el, așa de volalul, pentru Joseni în boltă (prăvălie) la jidanul Mahler, și noi aci trebuie să mergem să ne cerem scrisorile și foile, și acela când are vreme ni-le dă, când nu zice: vină mâne, — iar pentru Suseni le trimete în boltă la o Jdoavcă din suseni, la Șlăimărița, și oamenii acolo se duc după postă!

Am înțeles! În satul fără câini ce se numește Geoagiul-de-jos, Jidanul dela postă, ca să n'abă el mult de lucru cu împărțirea scrisorilor și foilor, să nu-i deschidă lui ușa fiecare opincos de Valah pentru o gazetă valahă, — le trimete în prăvăliile alor doi coreligionari ai săi, silind pe oamenii a merge acolo, ca, cu o cale, să mai cumpere ceva dela jupua Mahler din Joseni, ori dela Șlăimărița din suseni...

Iar aceștia, în dragostea lor pentru „goim“-ii creștini, nu le-au dat foile pe sărbători, ci — după sărbători, ca să n'abă bucurie deplină de ele!

Dacă în Timișoara am avea un Inspector de Poste cu care să putem sta de vorbă, i-am atrage luarea aminte asupra acestei volnicii a Jidanului dela posta din Geoagiul, care trimite materialul de scrisori și foi, fraților săi Jidani din două puncte ale comunei, — deși acela nu au nici o răspundere, ba n'au nici o dragoste pentru poporul pe care îl slujesc, — și ca atare când le place le dau foile, când nu, și or mai fi așiftând și focul cu ele. Dar cu Inspectoratul din Timișoara, de care se ține și Geoagiul și Orăștie, nu putem vorbi, căci am cercat de curând atrăgându-l atenția asupra unor greșeli ce se fac de o postă din cercul său, și onoratul Inspectorat a spus că: nu poate „înregistra“ scrisoarea noastră informativă, dacă nu punem pe ea timbru fiscal de 1 Leu, și de ajutor de 50 bani, — ca pe o petiție, (rugare) prin cari îl ceri o slujbă ceva.. În loc să ne mulțumească că nu scriem în foale greșelile ce le vedem, ca să nu pară că ponegrim și noi însemnatul așezământ al postelor, ei ne cere timbre, că fără acelea ei nu vede răul arătat, — deși era foarte strigător.

I-am fi scris și despre Jidanul său din Geoagiul, dar văzând ce neserios a fost în cazul arătat mai nainte, — nu-l mai tulburăm în comoditatea sa. Ne plângem doar obștei cetitoare, poate va întreveni ea la cei dni: primpretor, pretor, secretar, primar, 2 protopopi, judecători, profesori și câți alți cărturari români din Geoagiul, să facă ei ce nu face Inspectoratul postelor: să ceară Jidanului a nu mai trimite scrisorile și foile prin sat, în chip păcătos ca azi!

Dacă vrea să aibă ajutor, de ce nu le dă preoților, ca să le împartă în Duminică și sărbători la biserică, — adecă chiar când cetitorii oșteaptă mai cu dor foile, — și prin asta i-ar îndemna și a

merge la biserică (fiindcă și găsesc acolo și gazetele și scrisorile), — nu ca azi, că-l face să meargă la bolta și crâșma Jidanului, după ele!

Sau sunt acestea lucruri așa de neînsemnate, că nu vredn'cesc, ca cineva din Geoagiu să și bată capul cu ele?

Pentru studenți.

— Acum pentru Casa lor. —

Am mai primit pentru studenții foști închiși la „Galata“ sumele de mai jos, ca semn de bună prețuire din partea celor ce le trimit darurile. Banii se trimit tot la adresa veche, la asociația lor la Iași, — și fiind ei azi liberi, banii trec la Fondul de zidire al „Casei Studenților la Iași, — căci ei nu-l primesc pentru persoanele lor, acum când sunt liberi. Tot așa ce li-se va dărui de aci înainte, va spori Fondul de zidire, care are încă trebuință de ajutoare mari.

Ne-au mai sosit „pentru cei închiși la Galata“, dela Ioan Vonica, 250 Lei, adunați în Poiana (jud. Sibiu) cărui i-au dat:

Câte 20 Lei; Nic. Vonica, I. Banu, N. Vonica, D. Șerb. Aron Dobrotă; — Câte 10 Lei; I. Vonica, N. N. Ghise, A. Toma, Traian Banu, curelar, I. Șufană, I. C. Branga, Aron Banu Omica, I. Băja, I. Dobrotă, D. Oprean, O. G. Constantin, Ilie Dăncilă, G. Banu Omica, N. Banu; — Câte 5 Lei: Oprea Bozdog, și D. Nica.

Din Hațeg, dela elevii clasei I. a Școlii superioare comerciale, 355 Lei. Au dăruit anume:

A. Decel, 40 l., N. Zimonea, 15 l., N. Ghigu, 15 l., Oc. Opris, 1 l., I. Baltes, 5 l., L. Popa, 10 l., I. Bucea, 8 l., P. Paștin, 10 l., A. Păcurari, 5 l., I. Zeicu, 5 l., Savu Savu, 10 l., S. Cârnași, 5 l., I. Popa, 5 l., F. Lager, 20 l., T. Beșan, 10 l., A. Sălăgea, 15 l., V. Zuleger, 10 l., S. Hannea, 15 l., M. Dugariu, 10 l., I. Moisescu, 5 l., R. Radu, 10 l., D. Ghise, 13 l., M. Sbușta, 50 l., I. Zăca, 10 l., D. Bașca 5 l., P. Socaciu, 12 l., D. Gavosdea 5 l., H. Șerban, 5 l., I. Opincar, 5 l., H. Trămbițaș, 15 lei. — Total 355 Lei,

pe cari li trimit „cu jurământ din partea noastră, că în viitor vom lupta și noi alături de dânșii pentru apărarea națională“...

Din Bărăi (jud. Cojocna) ne trimite d. Marius Pop, student med. 582 Lei 50 bani, adunați dela sătenii de acolo, cari îndeamnă pe studenții la luptă, având razim înfrânșii. „Trageți numai clopotul și vom sosi și noi!“ Au dăruit:

Tănase Rus a lui Bogdan 100 Lei; Nic. Anteregan și soția 50 Lei; Adolfin Pop, 50 Lei; — câte 20 Lei: Marius Pop, Miron Pop, I. Rus (de pe vale), Sim. Moldovan, I. Pop (a Puiului), P. Gădălean și Sim. Cogogean; — câte 10 Lei: Hortenzia Pop, N. Rus I Bogdan, Gavr. Rus Gorica, Sim. Pălăcean și P. Imbusan; — 6 Lei: Ios Orășan; — câte 5 Lei: I. Rus, V. Pălăcean (Mocănoi), A. Gădălean, Dum. Bonța, Sim. Felderean, Iosif Rus, A. Pălăcean, I. Olosutean, Grig. Cartăș, I. Pălăcean Mănașel, P. Baboș, Gavr. Pălăcean, Iosif Felderean, Vas. Mureșan, Max. Felderean, Grig. Pop, I. Măhălean, I. Stan, T. Pălăcean, Iovian Pălăcean, Gavr. Corpădean, I. Felderean, I. Pălăcean, T. Pălăcean a Paladil, I. Lupușiu, Luca Felderean (din deal), I. Tămaș, Part. Rus, T. Corpădean și Is. Nechită; — câte 4 Lei: I. Rătund, I. Cenean, Sim. Moldovan și I. Pop; — câte 3 Lei: Ioach. Rus, Andr. Călian, Luca Pușcaș, I. Suci, Iosif Felderean, Grig. Rus a Mitrii și I. Vișan; — Lei 2:50: T. Moldovan; — câte 2 Lei: I. Călian, Sim. Nechită, G. Pălincaș, Gavr. Pop Vărtel, I. Pălăcean, Sim. Pavel și Dum. Suci, Nichita Cosma, 3 lei. — De tot Lei 582.50.

Din Turmaș (p. Orăștie) ni-a adus fratele subprimar L. Bercian, 155 Lei primiți dela:

Jacob Viserest primar, 60 Lei, iar câte 20 Lei: Lazar Bercian ajut. primar, Nic. Cetina, I. Popovici, I. G. Robu; Avr. Tomescu 10 l., și Aurel Nicolae 5 lei, — de tot 155.

și trimit și o poezie drăguță și plină de dragoste de neam, pe care o dăm studenților s'o păstreze printre multele scrisori ce li-au venit la noi.

Am mai primit dela: Adam Bolcu, scriitor popular din Brad, 100 Lei, Traian Pârva, țaran, Brad, fost primar și fost senator, 100 Lei; — Livia și Olivia Mezei din Lemnii (J. Solnoc Dob.) 100 Lei; Rom. Jugu, com. Pecica rom. 50 Lei. Jacob Majorescu, perceptor la Fondurile grănicerești, Năsăud, 100 Lei.

Din Boiu (l. Orăștie) a adunat la o petrecere tinerul Firuța Inocențiu, stud. în teologie, 97 de lei, din venitul petrecerii s'au adaus 75 lei și tinerul Aurel Dumitru, elev de Liceu, ni-a adus 170 lei pentru studenți; — Tinerii Liviu Daju, Dru Negossu și Nițu Cincora, din Pui, ni-au adus 200 lei; Eugen N. Mihailescu, inv. Săscut j. Putna) 150 Lei; — Matei Vasile, Valea Dosului (p. Zăstna) 100 lei; — Ioan Găurean Lechința, 40 lei; — Din Odvoș 5 inși: Izidor, Roman și Milente Dubestian, Dimitrie Secoșan și P. Drăgănescu, au trimis 50 Lei.

Din Sănnicolaul mare (Bănat) ni-au trimis: T. Bucurescu, dir. 100 l.; A. Frâncu controlor fin. 100 l., Tripa 100 l., E. S. dir. 100 l., S. Uture, prim resp. 100 lei, V. S. Farca G. perceptor 100 l., E. Isac agent 100 l., E. Macenic contabil 60 l., S. Crișan, contabil 60 l., E. Stoica 20 l., L. Iovanescu 20 l., C. Brânzăi 10 l., Ungurean și Coldea 10 l. — de tot 887 Lei, trimiși cu călduroase salutări pentru studenții de Eremia Isac.

Din Comăuș: St. Drig 15 l., dra Floarea Drig 5 l., G. Ardelean com. 20 l., dra Victoria Ardelean 5 l., Lucreția Ardelean 5 l., Z. Brădean pr. 20 l. P. Colompari 5 l., — câte 10 Lei: I. Drig, Ilie Brădean, G. Musca R., P. Brădean, R. Rivis, — de tot 125 Lei;

— Cei 10 elevi de Liceu din Baia Mare, cari au dăruit 78 lei, (publicați în Nr. trecut), suat: Dumitru Săsărean 10 l., Ludovic Fabian 10 l., Vas. Zah. 15 l., Felician Florian 8 l.; Câte 5 Lei: Val. Costin, Aur. Filip, Gavr. Mureșan, Inal. Pop, Aur. Simboan, Tib. Turcu

— Din Vatra-Dornii (Bucovina) am primit dela d-nul Sofron Rebotă 834 Lei. Lista dăruitorilor încă nu ne-a sosit.

Suma de azi: Lei 4341.—

Suma din nr. trecut: Lei 17.271.—

De tot la „Libertatea“: Lei 21.612.—

S'au trimis 22.000 Lei.

NOUȚĂȚI

† Colonelul în retr. Dumitru Florian bine cunoscut în cercuri românești atât de largi, — a încetat din viață la 9 Ian. a. c., în vârstă de 56 ani. A fost înmormântat la 11 Ian. Născut în Săliștea Sibiului și crescut în duhul sănătos al acelei frunțase comune, răposatul a fost un bun Român și în vremea cât a servit în armata austriacă. După prăbușirea Austro Ungariei, a lucrat cu zel la formarea Gărzilor Naționale și la recrutarea soldaților pentru Armata Română ce avea să meargă la Tisa. A fost mai mulți ani președinte al Casinei Române din Orăștie, — și eră iubit de toți căli l au cunoscut. A avut înmormântare frumoasă, cu pompă militară.

Dzeu să-l odihnească cu cei buni ai săi.

Colinda Studenților Universitari în Orăștie. Studenții Universitari, după vechiul obicei, au pornit și la Crăciunul trecut, cu „Colinda“ pe la casele românești, încassând cu acest prilej următoarele sume, cari se vor destina pentru înființarea de Bibliotecă populare: Dnii Dr. V. Popu și I. Vuicu, câte 500 Lei; — T. Vulpă și S. Damian, câte 300 Lei; — Dr. Aurel Vlad, Dr. R. Dobo, N. Vlad, I. Secărea, G. Stărc, J. Turdășan, P. Androne, D. Jurca și N. Branga, câte 200 Lei; I. Romoșan, 150 Lei; — A. Demian, N. Nicoara, V. Domșa, Dr. Rișca, I. Branga, V. Necșa, Victor Iacob, Dr. A. Deac, Aurora Dr. David, D. Martin, Căpitan Iovanelli, R. Spuderca, G. Voșan, Dr. I. Solomon, P. Damian, Gelmărean, Dna Maria Moța, S. Cărpinișan, A. Dănilă, câte 100 Lei; — I. Siltan, 50 Lei; — V. Păcurari și D. Rob, câte 40 Lei.

Comitetul „Cercului Studenților Universitari Hunedoreni“ aduce pe această cale velle sale mulțumiri tuturor donatorilor.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(243) 1-20

Balul Județului. Funcționarii administrativi ai județului Hunedoara, organizează Sămbătă, în 24 Ianuarie 1925. Bal în sala festivă a prefecturii, sub patronajul dnei și dlui Prefect. Venitul curat este destinat pentru „Crucea roșie“.

† Ana Belei n. Muntean, soția dlui P. Belei, cassar la „Ardeleana“, a răposat în 11 Ian., în etate de 65 ani, după lungi suferințe, urmate din durerea mare ce a simțit când l-a murit în războiu un preai iubit fiu al său... A fost femeie iubită de toți cunoscuții, pentru bunătatea sa de inimă. D zeu s'o odihnească cu aleșii săi.

Pânea soldatului. Ziarul „România“ din București scrie că l s'a dus la redacție o bucată de „pâne“ de care să dă soldaților, și care numai chip de pâne nu are, era

neagră ca de pământ și avind amestecat în ea ori-ce, numai făină nu. Ziarul „România“ crede că a fost o întâmplare de s'a dat undeva acea „pâne“ soldaților. Noi avem durerea a spune, că — și nouă ni s'a trimis prin postă o bucată de pâne de aceea, dintr'un oraș ardelean, care numai „pâne“ nu se putea numi. N'am pomenit de ea în foale, crezând și noi că a fost o întâmplare de s'a dat așa ceva drept pâne. Văzând acum că soldații încep a duce spre arătare, ca de minune, prin toate redacțiile, „pânea“ lor, — atragem luarea aminte a celor în drept asupra faptului, căci el arată, că între soldați nemulțumirea cu pânea ce li-e se dă, e mare. Și nu e bine să fie aceea nemulțumire.

Către cetitori.

Cei-ce primiți, din greșală, 2 numere, binevoii a trimite unul înapoi, scriind pe fașia de adresă: „vîn două“.

— Cei-ce nu doresc a avea folie noastră și a. în 1925, să binevoiască a trimite napoi numărul viitor, scriind pe el: nu primește.

— Abonații noi, cari n'au avut Nr. 1 (cel mare de Crăciun) să ne scrie, că li l trimitem bucuros, ca să atibă foaia deplin pe acest an.

— Nr. 2 ni-s'a sfârșit. Abonaților noi nu li-l mai putem trimite.

— Mulți ne cer Nr. 51 și 52 din 1924. Dar unirea Calendarelor, ne-au scurtat anul trecut cu 2 săptămâni. Și așa n'am avut când tipări și numerii 51, 52. — Am dat în schimb numărul de Crăciun cât 3 numeri.

Mulțumită publică.

Tuturor acelorora, cari au binevoit a ne ameliora durerea prin exprimarea condolenței, ori prin participarea la înmormântarea scumpei noastre defuncte, le exprimăm sincerile noastre mulțumite.

Orăștie, 14 Ian. 1925.

Familia Belei.

Siromani

pentru cei ce sufăr de tusă și flegmă.

Cuprinde în sine medicinile (leacurile) cele mai prețioase, recomandate de cei mai distinși doctori.

Efect sigur. — S'îmși ușurarea îndată.

— SE CAPĂTĂ ÎN TOATE FARMACIILE —

Cere broșura gratuită (cărțică de cinste) dela: Laboratorul Gea-Krayer din Timișoara Nr. 36 și vei ști cum să te porți la boale de (212 plămâni și la îmbolnăvirea țevilor de răsufare. 4-6

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjată a doua zi de Crăciun de „Reuniunea meseriașilor români din Orăștie”, pentru îmbrăcarea cu cele mai nespărat de lipsă a ucenicilor orfani și lipsiți, au binevoit a suprăsoli următorii domni: Virgil Vlad 300 Lei, Dr. A. Vlad și Dr. R. Drbo câte 200 Lei, Al. Herlea și Dr. I. Rîșca câte 150 Lei, S. Damian, Eft. Costescu, P. Herța, P. Androne, A. Grădina, Em. Stern, Stern & Roth, Prof. Stanciu, Al. Bede câte 100 Lei; I. Lupan 80 Lei; N. Tivon 60 Lei; Silv. Oprean, Ilie Oancea, N. Berza, Schönbart, S. Cărpinișan I. Herța, I. Samoilă și v. d. Mirowitz câte 50 Lei; Ios. Kovács, Basil Crețu, v. d. Dr. Erdéyi, N. König, P. Damian și Vas Budouiu câte 40 Lei; I. I. Popovits 25 Lei; G. Suciu, Prof. Bologa, Emil Dicu, Iacob Stiber, I. Albu, Coest Baicu, N. Kohl, Valer Martin câte 20 Lei; I. Deian 15 Lei; F. Schlopu, Aron Radu, Alb König, Vas. Florea și N. Voina câte 10 Lei. — Marimimoșii dăruitori, primescă și pe această cale cele mai ferbinti mulțumite din partea Reuniunii noastre.

Comitetul.

Mulțumită publică.

Curatoratul bisericii române gr.-cat. din Pricaz aduce și pe această cale cele mai vii și sincere mulțumiri tuturor fraților noștri buni din America, locuitori în orașul Akron (Ohio) și notași mai jos, cari s'au îndurat — prin bunăvoința dlui George Morariu și a soției ds. — a trimite bisericii noastre suma de 49 dollari, adică 8300 Lei, ca răspuns la o mică cerere a noastră, făcută în favorul cumpărării unui clopot la biserică. Iată și numele acestor binefăcători: Dl. George Morariu și soția 10 doll.; Anton David (Bucovina) și Ioan Iambor câte 5 doll.; Ioan Costănoaie (Bucovina), Alex. Donald, P. Rusu (Arad) și Ioan Doros (Sătmar) câte 2 doll.; Toma O. Popa 1 doll 50 cenți; George Boșca, Costică Drăgoi, Vasile Soldav, Iosif Iagela, Ilie Roșca, Samoilă Candrea, George Vartinic, Titus Mironovici, Toader Blandu, Isidor Mitan, Severean Ghigor, Nic. Lup și soția, Petru Cosma, Ioan Gojju, D. Wilson, George Hersey și Mihai T. Damian câte 1 doll.; Toader Iisoi, Toma T. Căndea (județ Sibiu), Vasile Iancu și Maria I. Băra câte 50 cenți. — Atotputernicul D-zeu, răsplătească însuși, faptele generoase aduse pentru preamărirea Lui.

Pricaz, la 12 Ian. 1925.

(256) 1-1 Curatoratul bis. gr.-cat.

O Batoză, fabricat „E s6 Ma-gyar Gazdasági”, de 1100 mm. în stare bună. — e de vânzare la subscrisul:

Ales. Ferco,

(253) 1-1 Turdaș, p. Orăștie.

Mașină de Treerat,

cu foc, de vândut, mărimea 900 mm. la: (254) 1-1

Căzan Nicolae și Bucur Ioan
Lancrăm No. 40, p. Sebeșul săsesc,
(j Sibiu)

O moară, pe râul Bega, e de vânzare din mână liberă. Lămuriri la: (255) 1-1

Alexandru Opreșcu

proprietar, în Făget (j Car. Sev)

Doi învățacei se primesc în prăvălia de, tot felul de mărfuri en gros și detalii, a subscrisului: (257) 1-8

PETRU BÂRSAN,

comerciant, Bozovici (j Car.-Sev)

De vânzare e casa fostă alui Hermann Mayer din Orăștie, Materii-de-jos 23; — tot acolo o trăsură de arcuri 2 cai și o casă Wertheim Iană Nr. 3, se vând ieftin. — Informații în prăvălia FRAȚII MAYER, Orăștie (strada Mihai Viteazul). 258 1-3

„Calendarul Național” pe 1925,

a ieșit de sub tipar și se trimite prin poștă, celor-ce au trimis banii. „Calendarul Național” de pe 1925, prin cuprinsul său, dovedește acum mai mult ca altădată, că e „național”. El oglindește sufletul folilor noastre. Chipurile din el vorbesc despre cei ce au lucrat în cursul anului și lucrează și acum, la aceea, ca mândra noastră țară să fie ca mâne stat adevărat național, — la ceea-ce vom ajunge numai prin răpunerea dușmanului din lăuntru, care ne roade măduva și ne suge puterile.

Prețul 10 Lei. Cel-ce trimite bani pentru 6 ori mai multe de-odată, le plătesc cu numai 8 Lei calendarul, trimis franco. Dar e bine a pune 2 Lei peste prețul calendarelor cerute, ca să meargă recomandate (ca să nu se pierdă pe poștă). Adecă: 1 calendar e cu 10 Lei și 2 Lei taxa de recomandare; — 6 calendare vor costa (de 6 ori 8 Lei) = 48 Lei și 2 Lei de recomandare, de tot 50 Lei; — 10 calendare: 80 Lei și 2 Lei pentru recomandare, de tot 82 Lei.

Fără bani nu se trimite, — Banii se trimite înainte. Cu „ramburs” nu lucrăm, că se fac cheltuieli și val mai mare și de multe ori numai pagubă.

Dentist Dr. S. Seidner de consultați în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj deasupra prăvălii Ioan Rob). — Plombă. — Scoatere de dinți, îndră durere. — Regulare de dinți. Punere de danturi (194) 10 11

Din casa nici unui Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte, tradusă din franțuzetse de

Studentul ION I. MOȚA:

Protocoalele Înțelepților Sionului

care descopăr lumii uriașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cel mai înalt sfat al învățaților evrei dă pe glob, conduc lucrarea de robire și ținare în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cetindu-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegeai, le înțelegi îngrozitor! A se cere la „Libertatea”, în Orăștie (jud. Hunedoarei), trimițând înainte prețul ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

De vânzare: (247) 1-2

Moară cu 2 petri

purtată cu gaz de cărbuni, la comuna Popești (plesa Devel). A se adresa la proprietarul: Ioan Radu lui Petru, în Bulturi, p. Hunedoara.

Dela primăria orașului Hunedoara.

Nr. 2972/1924.

Publicațiune.

Din nou se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 26 Februarie 1925 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte scrise și sigilate, în localul primăriei, pentru furnizarea pe sams conductivului său electric a 80 bucăți stâlpi de stejar de câte 10 m lungime și 70 bucăți stâlpi tot de stejar, de câte 9 m lungime, în grosime medie de 20-25 cmt.

Stâlpii să fie drepiți, curății de coajă și uscați.

Concurenții, spre a fi admiși la licitație, trebuie să depună o garanță de 10% dela valoarea ofertei, în care se angajează a furniza stâlpii conductivului.

Sâștii oferiți se vor transporta până la 1 Aprilie 1925 și se vor preda loco gara Hunedoara.

Dispozițiile art. 72-83 din legea Contab. publ. sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Restul condițiilor, recepția și plata furniturii, se pot ști la primărie.

Hunedoara, la 26 Dec. 1924.

(252) 1-1 Teofil Tulea, primar.

Văduvă, fără copii, în etate de 32 ani, cu avere de 100 de mii Lei, doresc căsătorie cu un june sau văduv serios, scrisori primește foata sub titlul: „Vera”. (246) 2 2

Tătar, inteligent, priceput în toate, dorește căsătorie, fată dela țară, bogată, inteligentă și singură la părinți. Oferte serioase la redacția „Libertatea” sub „Dor”. (245) 2 2

Caut morar cu pracsă

la moară mână de molară cu gaz sugativ. Materialul de mână îl aduce morarul; — pentru obiectele prețioase se cere cauție. — Informații la proprietarii:

Petru Voina și Soția (251) 2-2 Turdaș, p. Orăștie.

Tot aci se primește un învățacel dela 15 ani în sus.

O calf și 2 învățacei

se primește dată în măcelăria subscrisului Calfa să se priceapă și la vânzare. Băieții să aibă vârstă de la 14 ani în sus și pe cât se poate școlă.

Nicolae Opincariu,

(237) 3-5 măcelar, Orăștie

Crăciun Ioan (D.ig și în Sibiu) (p. Crăstior) Hunedoara), are depozit de

petri de moară

lucrate de el; mărează petri și din mai multe bucăți și soluri de petri. In una singură. Are depozit și în Brad, la Bilca Adam (244) 3-3

Vite de vie cu rădăcină, pomă altoiți și semințe pentru grădinarit.

Recomandăm on. Public, ca înainte de a face comandă, să se adreseze cu toate încrederea către casa noastră. La cerere, catalog gratis (223) 4-8 **FRAȚII BUTARIU**, Pepinieră de vite altoite, pom și semințe Ghioroc, jud. Arad.

Pistrui și alunele

se pot îndepărta prin folosința cremei și săpanului „VIOLA”. Se capătă la Farmacia Weiss Timișoara I. Piața Unirei Nr. 23 (193) 6 25

Vinuri speciale din „Podgoria Arad” precum și rachiu de drojdie, comind, prune și cognac din vin, expediază cu prețul de zl.

(224) 4-8 **FRAȚII BUTARIU**, Proprietari de vii, Ghioroc, j. Arad.

Nu întârziati a cerceta întreprinderea

BANCA ARDELEANA & Co.

Orăștie, Strada Fierarilor.

Cel mai bine asortat și solid

DEPOZIT DE LEMNE

de construcție, scânduri de tot soiul, Țigla, Ciment și Trestie.

= Reprezentanța și depozitul renumitei fabrică de țigla „Bohn” din Jimboia =

Vânzarea cu prețuri solide. — Plătirea și în rate pe timp mai îndelungat. —

(239, I) 3-

OFTICOȘI OFTICOȘI

BOLNAVI DE PIEPT ASMATICI SCROFULOȘI
BOLNAVI DE PLĂMÂNI ANEMICI SĂRACI DE SÂNGE

Își află mult dorita ușurare și vindecare a boalelor lor, prin:

SIRUPUL DE FIERVAR VERTES

Accasta s'a adevărit deja splendid la sute de mii de bolnavi, și de aceea cel mai distins prof. și medic îl recomandă și-l aplică ca mijlocul cel mai eficace la boalele amintite mai sus, precum și la tuse măgărească, scuișoare de sânge, rahitis boală englezească, slăbiciune, boala femeștii, precum și la stări de slăbiciune și de oboseală de tot felul. — Din cauza gustului și mirosului său plăcut îl iau bucuroși și persoanele cele mai delicate, chiar și copii. — 4 sticle, trebuincioase la o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin poștă, dela

L. VERTES farmacia mare la „Vulturul” din Lugej nr. 38.

Boala patima aceasta urticăasă s'a vindecat în cazuri neamărate prin remediul contra beției. Fîind fără gust, se poate da pățimăgulii fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. La comandă se pregătește o proaspăt, după prescrierea medicului. — 2 doze, cât trebuie de obicei la o cură, 250 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsă de apetit mistuirea rea, catarul de stomac, acreală, greață și vomarea, cărcei de stomac și peste tot toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înalătură repede și singur prin **ESENȚA DE STOMAC A FARMACIEI VERTES**, 4 sticle 360 Lei franco. (167) 6-

L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul” din Lugej, nr. 38